

Nepaisant to, kad 2022 m. sausį-rugsėį valstybės biudžeto pajamos iš akcizų buvo 3,6 proc. didesnės nei 2021 m. tą patį laikotarpį, tačiau rugsėjo mėnesio alkoholio akcizų surinkimo dinamika suteikia tam tikrą pagrindą nerimui. Lyginant su 2021 m. rugsėju, valstybės pajamos iš alkoholio akcizų jau mažėjo 1,7 proc., o bendrą pajamų iš alkoholio akcizų nuosmukį lėmė kritusios tarpinių produktų ir stiprių alkoholinių gėrimų akcizų pajamos - atitinkamai -14,3 proc. ir -5,4 proc.

Vertinant alkoholio akcizų surinkimo ir alkoholinių gėrimų suvartojimo tendencijas skirtinguose alkoholio segmentuose, galima daryti prielaidą, kad spartus infliacijos tempas Lietuvoje pradeda turėti tiesioginį poveikį alkoholio vartojimo įpročiams: panašu, kad Lietuvos vartotojai po truputį pereina nuo stipresnių alkoholinių gėrimų vartojimo prie silpnesnių (ir pigesnių) alkoholinių gėrimų vartojimo.

Smunka vyno ir fermentuotų gėrimų vartojimas

Naujausi Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI) duomenys apie alkoholinių gėrimų suvartojimą rodo, kad per metus, t.y. lyginant su 2021 m. rugsėju, vyno ir fermentuotų gėrimų suvartojimo apimtys sumažėjo iš karto dešimtadaliu (arba -3 020 hektolitru). Negana to, vyno ir fermentuotų gėrimų vartojimas mažėjo kas mėnesį, išskyrus birželį.

Tai atsispindi ir VMI statistikoje: 2022 m. sausį-rugsėį, lyginant su 2021 m. sausiu-rugsėju, vyno ir fermentuotų gėrimų vartojimo apimtys nukrito beveik 6 proc., arba 17 tūkst. hektolitru. Tai – akivaizdus požymis, kad alkoholio vartotojai tam tikra prasme palieka vynu segmentą ir pereina prie kitų, pigesnių gėrimų.

Sparčiai krenta stiprių gėrimų suvartojimas ir iš jų surenkamas akcizas į valstybės biudžetą

Negana to, tris mėnesius iš eilės fiksuojamas stipriųjų alkoholinių gėrimų suvartojimo mažėjimas ir stiprių gėrimų vartojimo kritimo tempas tik spartėja. Pavyzdžiui, jeigu liepą spiritinių gėrimų ir etilo alkoholio vartojimas krito 2 proc., rugsėį jau buvo fiksuojamas 11,5 proc. vartojimo nuosmukis.

Išaugę stipriųjų alkoholinių gėrimų akcizai kurį laiką kompensavo mažėjantį stipriųjų alkoholinių gėrimų vartojimą, tačiau rugsėį valstybės biudžeto pajamos iš akcizų stipriam alkoholiui jau buvo 5,4 proc. mažesnės nei prieš metus. VMI duomenys rodo, kad šiemet stipriųjų alkoholinių gėrimų suvartojimo apimtys iš viso sumažėjo 6,4 proc., arba 5 852

hektolitru. Stipriai nukritus stiprių alkoholinių gėrimų suvartojimui, šiame nebeauga ir valstybės pajamos iš stiprių alkoholinių gėrimų akcizo: 2022 m. sausį-rugsėį jos jau buvo 0,03 proc. mažesnės nei prieš metus.

Auga alaus suvartojimo apimtys ir surenkamas akcizas iš šio gėrimo segmento

Tačiau įdomu tai, kad mažėjant vyno ir stiprių alkoholinių gėrimų suvartojimui, paraleliai auga alaus suvartojimo apimtys. VMI duomenys rodo, kad per devynis šių metų mėnesius, lyginant su 2021 m. sausio-rugsėjo mėnesiais, alaus pardavimai išaugo 5,7 proc. (+518 411 hektolitru). Palyginimui – vyno ir fermentuotų gėrimų pardavimai minėtą laikotarpį mažėjo 17 093 hektolitru, tarpinių produktų vartojimo apimtys sumažėjo 2 618 hektolitrais, spiritinių ir etilo alkoholio gėrimų suvartojimas nukrito 5 852 hektolitrais.

Tai reiškia, kad šiame Lietuvos vartotojai ženkliai sumažino vyno ir stiprių alkoholinių gėrimų vartojimą, bet akivaizdžiai padidino alaus suvartojimą. Stipriai išaugus alaus suvartojimui, šiame alaus akcizų įplaukos išaugo 13 proc., arba 8,6 mln. EUR. Palyginimui – bendros valstybės pajamos iš alkoholio akcizų šiame išaugo 10,4 mln. EUR (+3,6 proc.), o tai reiškia, kad išaugusios valstybės biudžeto iš alaus akcizų pajamos šiame sugeneravo 83 proc. bendro valstybės pajamų iš alkoholio akcizų prieaugio.

Įsibėgėjusi infliacija daro įtaką žmonių pasirinkimui

VMI skaičiai aiškiai rodo, kad šiame Lietuvos vartotojai pereina iš vyno ir stiprių alkoholinių gėrimų segmento prie alaus, o esminės įtakos tokiame vartojimo pokyčiui turėjo įsibėgėjusi infliacija bei akcizų vynui ir stipriajam alkoholiui augimas. Tai papildomai padidino vyno ir stiprių alkoholinių gėrimų kainas.

Lietuvos statistikos departamento duomenys rodo, kad 2022 m. rugsėį Lietuvos vartotojų lūkesčiai nukrito į 2020 m. balandžio lygį (t.y. į COVID-19 pandemijos pradžios ir karantino įvedimo lygį). Viena esminių augančio Lietuvos vartotojų pesimizmo priežasčių – stipriai pablogėjusi Lietuvos gyventojų nuomonė apie savo finansų perspektyvas. Ji 2022 m. rugsėį taip pat buvo artima 2020 m. balandžio lygiui.

Sparčiai išaugus infliacijai, išaugus energetikos ir kitų būtiniausių prekių ir paslaugų kainoms, Lietuvos vartotojai atitinkamai pakoregavo ir alkoholinių gėrimų suvartojimo įpročius: iš brangesnių vyno ir stiprių gėrimų segmentų žmonės perėjo į alaus segmentą. Labai tikėtina, kad panaši tendencija išsilaikys bent iki šių metų pabaigos, o tai atitinkamai koreguos žemyn valstybės biudžeto pajamas iš stipraus alkoholio ir vyno gėrimų.

Aleksandras Izgorodinas: didelė infliacija daro įtaką žmonių pasirinkimams – kinta alkoholio vartojimo įpročiai

Get real time update about this post category directly on your device, subscribe now.

[Subscribe](#)